

ցիչ մը, որ վախճանեցաւ Ազերսանդրիոյ մէջ, Դեկտեմբեր 20, Ուրբաթ, Երաման, բոլոր խնայական կոչրերուն հետ, կրնար կրկնել ծանօթ առակը. **Լա է կոյր աչօք, քան կոյր մօօք**: Երաման իրրեւ դատարարակ եւ ուսուցիչ ուշագրաւ իրականութիւն մը եղաւ Հայաստանի նշանաւոր կեդրոններէն մէկուն մէջ, Վան: Հակառակ իր բնաստական այդ կենսական պակասին, սերունդ մը կրթեց ան Վանի մէջ, հաւատարմով որ հայ ժողովուրդին ազգային գոյութեան երաշխիքն ու ապահովութիւնը կը կայանայ անոր զաւակներուն ազգային կրթութեան ու հայացի դատարարակութեան մէջ:

Իր վարժարանին պէտքերը Կ. Պոլիս բերին զինքն մեծ պատերազմէն յառաջ, իսկ ատոր հետեւանքով յառաջ եկած դէպքերը նեանցին զինքն Եգիպտոս, ուր իր ժամանակը առաւ խմբագրելու իր **Յուշարձանը** իր կեանքին եւ գործունէութեան պատմութիւնը, որուն հրատարակութիւնը, ինչպէս որ կը կարդատր Արեւի մէջ (Դեկտ. 25), սփոփանք մը եղած է իր սրտին, այնպէս որ իր մահէն երկու օր յառաջ յայտարարք է, — «Այլ կրնամ մեռնիլ հանգիստ սրտով, որովհետեւ հայ ժողովուրդին նուիրեցի կեանքիս պատմութիւնը»:

Մե՛ծ է Երամանի ծառայութիւնը իր ազգին իրրեւ ուսուցիչ եւ դատարարակ, եւ ուրախալի է որ Եգիպտոսի ազգային սնունդը գնահատեց անոր ծառայութիւնը, ապահովելով իր ապրուստը Եգիպտոսի պանդխտութեան մէջ, եւ մահէն ետքն ալ պատուեց անոր յիշատակը «ազգային յուզարկաւորութեամբ» Ազերսանդրիոյ մէջ:

Ս. ՅԱԿՈՒԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԳՈՒՐԵԱՆ ՅՈՒՆԵԱՆ

ՎԵՀԱՊԵՏԱՎԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿԸ K. B. E.

Մեծն Բրիտանիոյ Վեհափառ Թագաւորը ձորճ Ե. Ամանորի առթիւ բարեհաճեցաւ շնորհել Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Բրիտանական Կայսրութեան Պատուակապ Ասպետութեան Բարձրագոյն Աստիճանը (Honorary Knight of the Most Excellent Order of the British Empire):

Վեհապետական այս գնահատումը Բարձր Գոմխէրութեան կողմէն յայտարարուեցաւ Պաղեստինի կառավարութեան պաշտօնական լրագրին (Official Gazette of the Gouvernement of Palestine, published by authority. Gazette Extraordinary) 1930 Յնվր. 1 Թիւի Յաւելուածին մէջ (Supplement No. 1|1930):

Այս գնահատումը կապ ունի Ն. Ամեն. Սրբազնութեան Տիմոթեոսի Բարձրագոյն Յորհրդանին հետ, այնպէս որ երբ մէկ կողմէն բոլոր հայութիւնը իր անկեղծ յարգանքին ու համակրանքին հարկն ընծայեց Երուսաղէմի Հայ Պատրիարքին, Ն. Ամենապատուութեան Յորհրդանին առթիւ, միւս կողմէն գերիշխան պետութեան Վեհապետը, Օգոստոսիան Թա-

գաւորն Անգլիոյ, իր բարձրագոյն եւ բարենշան գնահատումով պատուեց Յորհրդար Սրբազանը: Այս գնահատումը իրական հաճոյք պատճառեց նոյն իսկ անգլիական շքանակներուն թէ՛ Լոնտոն եւ թէ՛ հոս Պաղեստին:

Ս. Երկրի պատրիարքներուն մէջ Գուրեան Սրբազան առաջին հոգեւոր պետն է որ հաստատուեցաւ իր բարձր պաշտօնին մէջ Անգլիոյ Վեհափառ Թագաւորին հրովարտակով, եւ դարձեալ առաջին պատրիարքն է որ կը պատուուի Ն. Վեհափառութեան կողմէն Բրիտանական Կայսրութեան քաղաքային աստիճաններու բարձրագոյնով:

Պատուոյ այս աստիճանը հաստատուած է 1917, Յունիսի մէջ, վարժարեւու համար զինուորական եւ քաղաքային բոլոր ծառայութիւնները արանց եւ կանանց հաւասարապէս:

Բրիտանական Ասպետութեան կարգը հինգ աստիճաններ ունի, որոնց երկրորդը, այսինքն Knights Commander-ն է Ս. Պատրիարքին արուածը, որով իրաւունք ունի Ան իր անուան կցելու K. B. E. սկզբնատուերը այդ աստիճանին:

Հինգ աստիճաններէն առաջին երկուրը ամենէն բարձրն է, եւ ատոնց պատուանշանն է արծաթէ ասաղ մը, որուն կեդրոն կը կազմէ ոսկի մետալիոն մը, որ կը ներկայացնէ Բրիտանիոյ խորհրդանշանը (Բրիտանիան նստած) շքանակաւ կարմրակ կիսուածով, որուն վրայ գրուած է «For God and the Empire» (Վասն Աստուծոյ եւ Կայսրութեան):

Այս պատուանշանը կը դրուի կուրճին ծախկողմը. ունի զարդանիշ մըն ալ (badge), որ մէկ եւ երեք քառորդ մասնաչափ լայն ժապաւէնով մը կը կախուի վիզին:

Վեհապետական գնահատումը Ս. Պատրիարք Հօր պաշտօնապէս հաղորդուեցաւ Յունուար 2, ԵՇ. առաւ, ժամը 11ին, Ն. Վ. Բարձր Գոմխէրի կողմէն, Երուսաղէմի կառավարիչ Վսեմ. Գիթ Բօջի միջոցաւ:

Այդ օր, երեկոյան ժամերգութենէն ետքը, Ս. Աթոռիս միարանութիւնը պատրիարքարան զիմեց Լուսարարայեան Սրբազանի առաջնորդութեամբ եւ իր խնդակցութիւնն ու շնորհաւորութիւնը մատուց Ն. Ամեն. Սրբազնութեան: Պարբին. Փոխանորդ Գեր. Մկրտիչ Եպս. Աղաւունի հակիրճ ուղերձով մը թարգմանը հանդիսացաւ միարանութեան զգացումներուն: Իսկ Ս. Պատրիարք Հայրը ըսաւ թէ Վեհապետական պատիւը Ս. Աթոռին է աւելի. անոր մէջ Միարանութիւնն ալ բաժին ունի. որովհետեւ երբ հիւանդ էր Ն. Վեհափառութիւնը՝ ճերմեռանդ աղօթք ըրիք Անոր առողջութեան համար, եւ յարգանքներով ողջունեցիք Ն. Վեհափառութեան դուստրը, Մէրի իշխանուհին, երբ այցելեց Ս. Յակոբ Մազթենը որ մեր Սիրելի Վեհապետը ապրի առողջ եւ Ս. Աթոռը միշտ վայելէ Ն. Վեհափառութեան հովանաւորութիւնն ու համակրանքը:

Ս. Պատրիարքը ամէն կողմէ շնորհաւորութիւններ ընդունեցաւ: Անգլիայէն Սրբ Հէրպրթ Սամուէլ, Պաղեստինի առաջին Բարձր Գոմխէրը, Պաղեստինի կառավարութեան պետական Ա. Քարտուղար Հ. Վիք, որ այժմ Լոնտոն կը գտնուի, Լօրտ Մէլքրս Ֆրեմին Ատենապետը Ա. Է. Գէյրհալը,

ԳՌԻՐԵԱՆ ՄԱՍԵՆԱԳԱՐԱՆ

Պաղեստինի կառավարութեան նախկին պետական քարտուղար եւ այժմ Ատէնի քաղաքական վերահսկիչ Սըր. Գ. Սայմըս, Երուսաղէմի առաջին կառավարիչը եւ այժմ Կիպրոսի զինուորական հրամանատար - կառավարիչը Սըր Ռ. Սթօրս շատ համակրելի նամակներով փութացին շնորհաւորել Ն. Ամեն. Սրբազնութիւնը: Պաղեստինի կառավարութեան բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները, հոգեւոր պետերը, ինչպէս նաեւ Ս. Պապին առարելական պատուիրակը (Եգիպտոսէն), Պաղեստինի հրեայ գործակալութեան վարչութիւնը եւ այլն, եւ այլն, փութացին ուղղել իրենց խնդակցութիւնն ու շնորհաւորութիւնները:

Իսկ ազգային շքանակէն Կիլիկիոյ Վեճ. Կաթողիկոսը, Կ. Պոլսի Ամեն. Ս. Պատրիարքը, եւ ամէն կողմէ բարձրաստիճան եկեղեցականներ եւ մեծայարգ աշխարհականներ շնորհուորական հեռագիրներ եւ նամակներ ուղղեցին Ս. Պատրիարքին, որոնց ամէնուն իւր շնորհակալութիւնն յայանց Ն. Ամեն. Սրբազնութիւնը փոխադրածարք հեռագիրներով ու նամակներով, եւ այլն:

Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր Քահանայութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ աբտայատուած համակրանքն ու յարգանքը համազգային այնպիսի ծառայ մը առաւ որ զեռ մինչեւ հիմայ ասդիէն անդիէն շնորհաւորականներ կը հասնին:

Յորելեանի հատորին մէջ, որ արդէն յանձնուած է մամուլի, պիտի յիշատակուին ասոնք ալ իրենց կարգին:

ՏԻԿԻՆ ՎԵՐԳԻՆԷ ԲԷՕԼԷԱՆ

Ս. Աթոռիս նոր Բարեբարներէն է բարեպաշտօն եւ ազնուաբայ Տիկին Վերգինէ Բէօլէան, որ ասկէջ երեք տարի յառաջ աւետեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր թէ տասնհինգ հազար Անգլիական սակի կապած է Ս. Յակոբի, Ն. Ամեն. Սրբազնութեան Յորելեանին առթիւ ալ, ի նպատակ **ԳՌԻՐԵԱՆ ՄԱՍԵՆԱԳԱՐԱՆԻ** նուիրած էր հարիւր անգլիական սակի, որ արձանագրուած էր **ՍԻՐՈՅԻ** բացառիկ թիւին մէջ (էջ 327): Ազն. Տիկինը իր նուէրը հաղորդած է հեռագրով մը, որ զժբխտաբար սեղ մը մոռցուած ըլլալով, ուշ հասած է Երուսաղէմ:

Այս անգամ հաճոյքով կը հրատարակենք այդ հեռագիրը, որ զեռ նոր հասաւ, եւ ասոր պատասխանը:

— Հայոց Պատրիարքին, Երուսաղէմ.

Կը շնորհաւորեմ Ձեր Յորելեանը եւ կը մասնակցեմ Ձեր նուիրական ասպարէզին հիւսոցողներուն: Ռւբախ տարիներ կը մաղթեմ Ձեզ, Կը զրկեմ հարիւր սթէրլինի չէք մը:

ԲԷՕԼԷԱՆ

Տիկին Վերգինէ Բէօլէան

Վիլֆրանշ—Սիւր—Մէր

Իորին շնորհակալութիւններ մեր Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ Ձեր շնորհուորութեանց եւ նուիրատուութեան համար: Օրհնութիւններ եւ չեքմագին մաղթանքներ Ձեր արեւշատութեան եւ երջանկութեան համար:

Պատրիարք Գրիւրեան

Ծանօթ ազգասէր հնդկահայ, Տիար Պետրոս Հայրապետ կրէա, որ Գեր. Թորգոմ Սրբազանի միջոցաւ հազար անգլիական սակի նուիրած էր Գրիւրեան Մասենագարանի համար, այս անգամ ալ չորս օրինակ Պատուիրակ Բիթոսոսի (հեղինակ Յով. Պապինի, Թրգմ. Հ. Ա. Ղազիկեան) նուիրած է, իւրաքանչիւրին մէջ իր իսկ ձեռքով արձանագրելով.— «Վասն գործածութեան Գրիւրեան Մասենագարանի, Կալիպա 10 Յունուար 1930, Գ. Հ. Կրէա»:

Գարձեալ Հնդկահայ Ժանօթ մտաւորական Տիար Մետրոլը Յ. Սէթեանց Գրիւրեան Մասենագարանին նուիրած է իր հետեւալ գործերը.

- 1. Գրիչ սակեցրիչ մատենագրին Մետրոլպոյ Դաւթեան Թաղիպեանց եւ կենսագրական ակնարկ.— 2. The Republic of Armenia.— 3. Hindoos in Armenia 150 years Before Christ.— 4. Khojah Petrus, the Armenian Merchant— Diplommat.— 5. Gorgin Khan, the Armenian Commander-in-chief and Minister of Nawab Mir Kasim of Bengal from 1760—1763.— 6. A Lecture delivered at «Galstaun Park» on the Occasion of the celebration in Calcutta (the 24th of April 1927) of the 21th anniversary of the Foundation of the Armenian General Benivolent Union.— 7. A Lecture Delivered at «Galstaun Park» on the Occasion of the inngural Garden Party of the Armenian Diocesan Educational Union (Calcutta, the 12th February 1928):

Իսկ Փարիզէն, Տրթմ. Վ. Թորգոմեան *Quelques mots sur l'origine de Georges Baglivi, արտահանուած Bulletin de la Société Française d'Histoire de la Médecin, էջ 306-308:*

Գրիւրեան Յորելեանի կրթունքն. Յանձնագրովը իր խօրին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ մեծայարգ նուիրատուներուն:

ԱՌԱՎ. ՏՕՆԵՐ

Ս. Արոռիս համար պատմական արձէ մը ունին **Աւագ Տօներ**՝ իրենց կրօնական նշանակութեան գաս, մասնաւորապէս Տեառնեղբայր եւ Գլխաղիր Յակոբեան եւ Սեփանոսի տօները:

Տեառնեղբայր Յակոբոս, իրեւ առաջին եպիսկոպոս Երուսաղէմի, պատգամն է նաեւ հայ պատրիարքութեան արտախն: Ըստ անցուրեան անոր գերեզմանը կը գտնուի Սերոյ Յակոբեանց սանաթին Աւագ տօնին ներքեւ: Իսկ Յակոբոս Չեքեղեան, որուն անուով է որ Հայոց վանքը կը կոչուի **Ս. Յակոբ**, ըստ վկայութեան, իր զվասուսով նահապետութեան ետք մարմինը կը փոխադրուի Սպանիա, իսկ **գլխաղիր** կը քաղուի այսօրուան Տանաթին հիւսիսային կողմը, **Գլխաղիր** մասրան մէջ, որ ինչպէս կը կարծուի ամէնէն հին մասն է այս մեծափառ շինուածքին:

Այս երկու Յակոբեանք ի պատիւ է որ, բաւական հին անցեալէ մը ի վեր, սովորութիւն եղած է ՍՐՐՈՑ ՅԱՎՈՐԵԱՆՑ վանք կոչել այս հաստատութիւնը պատճառովան գտնուածներու մէջ. ժողովուրդը, սակայն, աւելի դիւրին գտած է Ս. ՅԱՎՈՐ կոչումը:

Տեառնեղբոր Տօնը, թո՛ղն է Ս. Արոսիս. նախասօնակին, Յունվար 5. Կիր. երեկոյ, հանդիսադիրն էր Ս. Պատրիարք Լայրը, որ Ս. Յակոբի յասուկ **Հրաշափառի** քափորով առաջնորդուեցաւ Տանարը եւ փառաւորեց սօնախմբուրիւնը: Լեւեւեալ օրը, Ս. Պատրիարքը դարձեալ հանդիսադիրն եղաւ Տօնին եւ **Փառքի բարձունքի** աճեմ, շուրջառ. եմխորան, խաչ եւ գաւազան առնելով, անցաւ Առաքելական Արոսը, որ զօրդարուած էր աւուր պատճառի հանդերձանով: Ե. Ամեն. Սրբազնութիւնը, ի յարգանս առաքելական արոսին, իր պատրիարքութենէն ի վեր չէ նստած այդ արոսին վրայ, այլ միտ ոսկի վրայ կեցած է: Այս անգամ ալ չնստած, եւ **Որ բնորեցիր** աղօթքէն էտր անցաւ առաքելական արոսին կից դրուած, իր սովորական արօսը եւ ընդունեցաւ միաբանութեան շնորհատուութիւնները այնամբայով:

Օրուան պատարագիցն էր Պատրիարք Փոխանորդ Գեր. Մկրտիչ Եպ. Աղաւունցի, որ ճաշու զիրեն էտր բարոզեց, պատկերացնելով Տեառնեղբոր կեանքն ու նահատակութիւնը եւ բարեմաղքութիւնները քրտ Ս. Արոսիս պայծառութեան եւ Ս. Պատրիարք Լօր արեւատարեան համար:

Ինչպէս երեկոյին նախասօնակէն յետոյ, թո՛ղն առնու Ս. Պատարագէն էտր՝ Ս. Պատրիարքը քափորով եւ **Օրհնեցէ՛ք զՏէր** շարակնի պատճառով առաջնորդուեցաւ պատրիարքարան, ուր Ե. Ամենապատուութիւնը օրհնեց միաբանութիւնը, հաստատութիւնը, հայ ժողովուրդը, եւ յետոյ ընդունեցաւ շնորհակալութիւնները միաբանութեան եւ ժողովուրդին եւ մեծարանք քրտ միաբանութեան:

Սեփանոսի տօնը՝ սարկաւազներու տօնն է երեսուցեակի մէջ: Ս. Պատրիարք Լայրը թէ՛ նախասօնակին եւ թէ՛ տօնին (Յնվ. 6-7, ԲՇ-ԳՇ) հանդիսադիր եղաւ ժամերգութեան: Այս տարի 16 էր թիւ սարկաւազայ խումբին: Երկուր վարդապետ սարկաւազներ, 2. Գեղօզ ճանապարհ եւ 2. Մուրեղ Լայրապետեան, 12ր, ընծայարանի ուսանողներ, մէկը, Ս. Յարութեան միաբան, վերջինն ալ Բերդենիէն ուրաւակիր մը: Սարկաւազու՛մ ամէն ջանք քափած էին Սեփանոսի տօնը վայելչօրէն սօնախմբելու համար, երկեցողութեան եւ ըստպատուութեան կողմէն: Օրուան պատարագիցն էր Փրտնուզի Լօզ. Տ. Բարդղիմէոս Վարդապետ. իսկ Բարդղիք՝ Բարզկն Սրբազան, որ խօսեցաւ հոգեւոր ծառայութեան վրայ եւ ուղղելով իր խօսքերը սարկաւազներուն քրտ թէ Սեփանոսի պէս Լաւասք, Արիութիւն ու զիտակցութիւն ունեցողներն են որ կրնան ծառայել պէտք եղածին պէս Աւետարանի դասին, Լայց. Եկեղեցւոյ մէջ:

Եկեղեցւոյ աւարտումէն էտր, քս սովորութեան, սարկաւազները առաջնորդուեցան պատրիարքարան, ներկայանալու համար Ս. Պատրիարքի հօր, որ շնորհատուրեց զիրենք եւ մէկ մէկ ոսկի նուէր տուաւ անոնց, սրամտելով թէ «**առտնք առւէ՛ք զիրքի եւ ոչ թէ միրգի**», ու ժառուրելով անոնց մէջ գրասիրութեան ոգին:

Որդուց Ռոստան տօնին (Յնվ. 10-11, Ուրբ.Շր) հանդիսատուութիւններուն կեդրոն եղաւ Ս. Պատրիարք Լայրը: Նախազանեց նախասօնակին եւ առտուն ալ Ս. Պատարագ մասոյց, բարոզեց եւ պատարագէն էտքն ալ զլուս կեցաւ Ս. Յակոբի քափորին, Ամպնովանիի ներքեւ եւ կենաց փայտի քանկազին եւ ծանրակելու խաչը ձեռքին:

Ստուգիւ ուրախալի է որ Ս. Պատրիարք Լօր առողջութիւնը շատ զոնացուցիչ է այս տարի. առտոնց շարժաբանեցէ՛ք զգալու կուտարեց՝ իր պատրիարքական ծանր պատճառակոտորէնները Ս. Արոսիս տօներուն առքի:

Որդուց Ռոստան տօնին տուած բարոզ քրտնալի էր իր նիւրով եւ իր պատկերացումով: Զերեղեան եղբայրներ, օգտուելով Յիսուս-Քրիստոսի հետ ունեցած իրենց ազգակցութենէն, համարձակեւր էին, իրենց զօր միջնորդութեամբ, խնդրել Փրկչէն որ անոր աչ ու ձախ կողմերը նստին, իր փառեւրուն մէջ. Տէրը մերժեց անոնց խնդիրը, բայցով թէ ինչ հոգիի կամ գոյախարհի կը ծառայէ, չէ՛ գիտեր: Ասիկա քրտ, Սրբազան Բարդղիք, խմբակցական (քայքայական) ոգի մըն էր, որ չէր հաւատեր Աւետարանի հետ: Պէտք է որ մարդասիրութիւնը ոգեւորէ մեզ եւ ոչ թէ՛ խմբակցական ոգին, որ զուրկ է այլասիրութենէ: Խմբակցական ոգին կը կաշկանդէ մարդուն ազատութիւնը եւ կ'սպաննէ անոր մէջ ընդհանուր ծառայելու ոգին: Եւ Առաքեալը, որուն յիշատակը կը տօնենք այսօր, առաւ իր զարք Փրկչէն, զիտցաւ ծառայել ուրիշներուն եւ նոյն իսկ զեզով իր զլիսին:

Այս տնով եւ այս շեռով նիւր երեսուն հինգ վարկեան խօսեցաւ Ս. Պատրիարքը, նստած իր Արոսին մէջ: Շատեր լսեցին օրուան պատարագը եւ երանի՛ թէ հնար ըլլաւ եւ ամբողջ հայ ժողովուրդը լսէր այս խնաստանց եւ պերն բարոզը:

Ինչպէս որ նախասօնակին **Հրաշափառի** քափորով եկեղեցի առաջնորդուած էր Ս. Պատրիարքը, նոյնպէս սօնախմբութեան աւարտումէն էտր քափորով պատրիարքարան էլաւ Ե. Ամեն. Սրբազնութիւնը, եւ դասլինին մէջ իր օրհնութիւնները տուաւ ամենուն, ընդունեցաւ միաբանութեան շնորհատուութիւնները, փոխադարձաբար մեծարանք քրտ միաբանութեան եւ փակեց Աւագ Տօներու հանդիսութիւնները:

ՄՆՆԻԿԱՆ ՏՕՆԸ ԲԵԹՂԵԼԷՄԻ ՄԷՋ

Այս տարի ալ աւանդական հանդիսութեամբ եւ շքով կատարուեցաւ Ծննդեան Տօնը Բերդենի մէջ:

Ճրագալոյցի առտուն, ժամը 9 ին, հնչեց Ս. Յակոբի մեծ զանգակը եւ Ս. Պատրիարք Լայրը եւ միաբանութիւնը օրհնեաւ քափորով համբայ էլան: Ճերմակածի հեծեալ ոսկիաններ ի պատիւ Ս. Պատրիարք Լօր կ'ընթանային Ե. Ամեն. Սրբազնութեան օրոյին առջեւ եւ ֆովերէն:

Երբ Ս. Պատրիարք Լօր օրօն հասաւ Դաւրի Բերդի դրան առջեւ, Անգլիացի պահակ զինուոր, իր հրացանով զինուորական բարեւ տուաւ, իսկ նամբան, Յունաց Ս. Եղիս Վանիլն առջեւ Ս. Ծնունդի Տեսուչ Լօզ. Վանան Վրդ. Գեղօզեան, Բերդենի մի երեւելիներուն հետ զինուորեց քափոր, որ հանդարտ գնացով ժամը 10.30 ին հասաւ Բերդենի, որտեղ հրապարակին վրայ Բերդենի մի կառավարիչը, Առաքելականապետ որդունեցին Ս. Պատրիարքը: Մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր հրապարակին վրայ. ոսկիաններ կը հսկէին կարգապահութեան, Ժառանգաւոր շղաք պատաստ կ'ըստաստին, **Խորհուրդ մեծը** երկելու եւ առաջնորդելու Ս. Պատրիարքը դէպի Վան, որ հասնելէ էտր, Ե. Ամեն. Սրբազնութիւնը **Պատկերացնելով** օրհնեց ժողո-

վարդը եւ յետոյ Տեպարանի մէջ բնդուներու բերդե-
նիմի կառավարչին, ոստիկանագետին, բազմապէսա-
կան ժողովի անդամներուն եւ երեսկներուն շնորհա-
ւորութիւնները:

Իսկ կէտրէն Էֆը, ժամը 1.15 ին կասարուեցաւ
Հրատարակի քափօրը եւ Ս. Պատրիարք առաջնորդուե-
ցաւ Ս. Այրը, ուր խնկարկութեամբ եւ երկրպագու-
թեամբ կասարեց ուխտը Միաբնակութեան հետ, եւ յետոյ
դուրս գալով Ս. Այրէն, կասարեց ժամամուտի կարգը,
եւ վերադարձաւ Ս. Յակոբ:

Ճրագալոյցի պատարագը մասոյց Տ. Եսայի արեղայ
Ամբարշեան, իսկ մենդեան դիւերուան պատարագը՝ Քեր.
Մասրէս Էպո. Գարգինեան:

Քափօրը հետեւեալ կիրակի առտու միեւնոյն շուֆով
եւ հանդիսութեամբ վերադարձաւ Ս. Յակոբ, եւ ուղ-
ղակի Պատրիարքեան Էլաւ, ուր տեղի ունեցաւ մտնու-
նեան տօնին պատշտական շնորհատարութիւնը, եւ ժո-
ղովուրդը արձակուեցաւ Ս. Պատրիարքի օրհնութեամբ:

Մենդեան հանդիսութիւններ Ս. Յակոբի մէջ կը
փակուին տօնին ուրբերոց օրը՝ Տնօրհնէմով: Այն օր ժո-
մէտըութիւնը կը կասարուի Ս. Յակոբի մէջ, իսկ Ս.
Պատարագը կը մատուցուի Էպիսկոպոս մը Ս. Գերեզ-
մանի վրայ, Յարութեան Տաճարին մէջ: Պատարագէն
եսը Ս. Յակոբ կը վերադառնայ փոքրիկ քափօրը եւ
ուղղակի կ'ելլէ Պատրիարքեան, որու մէջ դանկինին
մէջտեղը սեղանի մը վրայ դրուած են Ս. Յակոբի մա-
ռանի բարխներուն բոլոր նմուշները, ինչպէս նաեւ
չուր եւ զինի: Ս. Պատրիարք շուրջաւ եւ գաւազան
առնելով կը նախազանէ Տնօրհնէմի հանդէսին եւ ապա
կ'օրհնէ չուրն ու զինին եւ բոլոր բարխները: Օրհնեալ
չուրէն եւ զինիէն կը հաւակեն եկեղեցակամք, ժառան-
գաւորաց կը բաշխեն նարինջ: Տնօրհնէմը կը կասար-
ուի նաեւ կարգաւ Ս. Յակոբի Սեղանասան, Խանտանցի
եւ Մառանին մէջ: Աղուս՝ արանդութիւն:

ԳԱԶԱ ԵՒ ԱՄՄԱՆ

Ս. Իննդեան տօնին առթիւ Ս. Աթոռիս կող-
մէն Հոգ. Տ. Կիրակի վրդ. Խորաշէլեան Գազա,
իսկ Հոգ. Յովհաննէս վրդ. Ասատուրեան Աման
դրկուեցան, հայ ժողովուրդի հոգեւոր մխիթա-
րութեան համար:

Գազա հայ գաղութ չուրի. այլ հայ պաշտօ-
նէութիւն մը կայ տեղւոյն անգլիական հիւանդ-
անոցին մէջ, որուն մատուցը կը արամազորուի
հոգեւոր պաշտամունքի համար: Երբեմն եկեղեցի
մը ունեցած ենք հոն, այժմ գետինը միայն կը
մնայ այդ եկեղեցւոյն:

Ուրախալի է տեսնել որ հայ եկեղեցւոյ ժա-
մերգութեամբ եւ պատարագով ո՛չ միայն կը մը-
խիթարուին Գազայի հիւանդանոցի հայ պաշ-
տօնէութիւնը, այլև անգլիացիներ եւ տեղացի
արար քրիստոնեաներ, և որոնց դո՛ւստի մատ-
ուց համար Գեր. Կիրակի վրդ. անգլիներէն ալ կը
քարոզէ, և իր խօսքերը արարբերէն կը թարգ-
մանուին:

Իսկ Աման, Անդր-Յորդանանու մայրաքա-
ղաքը, ունի հայ գաղութ մը, կազմուած քոքը
Ասիոյ անհայացուէն ետքը:

Ս. Աթոռիս կողմէն նախնական դպրոց մը
հաստատուեցաւ Ամանի հայ գաղութի փոքրիկ-

ներուն համար, որու օրահին մէջ հոգեւոր պաշ-
տամունք ալ կը կատարուի: Ամանի հայերը
քանի մը տարի յառաջ քահանայ մը ձեռնադրել
տալին իրենց համար, բայց ան երկար չկրցաւ
մնալ Աման: Հիմայ այցելու հովիւի պաշտօնը
կը վարէ Ս. Հրէշտակապետաց Տեսուչ Գեր. Յով-
հաննէս վրդ. Ասատուրեան, որ Ս. Թնուրդի առ-
թիւ ալ այցելեց Աման և մխիթարեց հայ ժո-
ղովուրդը:

Քէ՛ Գազա և Քէ՛ Աման հայ ժողովուրդը
չերմուտանդութեամբ կատարած է իր կրօնական
պարտականութիւնները:

ՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մենդեան Տօնին առթիւ. Յնվր. 8, ԳԵ. Պարբին.
Փոխանորդ Գեր. Տ. Մկրտիչ Էպո. Աղաւունի յա-
նու Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր, շրջախմբով շնոր-
հաւորական այցելութիւն տուա Յունա պատրի-
արքարանին, ինչպէս նաեւ Հապէշ, Ղաթի եւ Ատ-
րի վանքերուն. իսկ հետեւեալ օրն ալ, Ռուսաց Տ.
Անաստա Եպիսկոպոսին:

Իսկ Յնվր. 20 ԲԵ. փոխադարձ այցելութեան ե-
կան Ս. Պատրիարք Հօր, Յունաց Պարբին. փոխա-
նորդը, իր շրջախմբով, Ֆրանչիսկեան Միաբնու-
թեան մեծաւորը, Ռուսաց Եպիսկոպոսը, Ղաթի եւ
Ատրի վանքերուն Տեսուչները, Սիոնի Բենեդիկ-
եան գերման վանքին մեծաւորը, Յոյն-կաթոլիկնե-
րու Պարբին. Փոխանորդը, եւ հետեւեալ օրն ալ,
Երուսաղէմի լատին պատրիարք Մօն. Գարլասիւս
եւ Անկիլիան Մէկ Ինէս Էպոսին. Փոխանորդը:

Ամանորի առթիւ ալ (Յնվր. 14, ԳԵ). Ամն. Ս.
Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցելութիւն տը-
ւին, Պաղեստինի եւ Անդր-Յորդանանու Բարձր Բօ-
միսէրի կողմէն Ն. Վանտիկեան Թիկնայաճը, Երու-
սաղէմի կառավարիչ Վանտ. Բիթ Բօշ, բաղաբապտ
Վանտ. Բաղդաթ Պէյ Նաշաշիպի, Ընդճ. դատախազ
Մը. Նօրման Պէնդուիչ, Բարձր Բօմիսէրութեան երկ-
րորդ զիւանապետ Բուճի Պէյ, ինչպէս նաեւ Գեր-
մանիոյ, Ռումանիոյ, Աւստրիոյ, Յունաստանի, Բո-
լոնիոյ եւ Ճիլիսուլաւիոյ Վանտ. Հիւպատոսները.
Իսկ միւս ձեւապատոսներ, գրուոր ուղղեցին իրենց
շնորհաւորութիւնները:

ՆՊԱՍՏ ՍԻՐԻՐՈՅ ՆՈՐ ՏԱՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ

Ս. Աթոռիս Տնօրէն ժողովը, իր 23 Յունուար 1930ի
նիստին մէջ, որոշեց Պաղեստինի հայութեան մէջ
հանգանակութիւն ընել ի նպատակ Սիւրիոյ նոր տա-
րադիրներուն, Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր հովանա-
ւորութեամբ եւ նախազանութեամբ Պարբին. Փոխա-
նորդ Գեր. Մկրտիչ Էպո. Աղաւունիի եւ նշանակեց
երկու հանգանակիչ Յանձնախումբ, մէկը Ս. Յակո-
բէն ներս, իսկ միւսը Ս. Յակոբէն դուրս ընակող հայ
ժողովուրդին մէջ դրամ հանգանակելու համար: Երկու
Յանձնախումբերուն գլուխը կը գտնուին Ս. Աթոռի
միաբաններէն մէկ մէկ փարագապտ: Այս Յանձնա-
խումբը իրենց օժանդակ մարմիններ ալ կազմեցին
հայ Տիկիմներէ հազուադէպ կապուալի վերաբերեալ
հաւարութեան ընկու համար: Յանձնախումբեր շու-
տով սկսան գործի, եւ կը յուսանք թէ գոհացուցիչ
պիտի ըլլայ իրենց գործունէութեան արդիւնքը:

